

S. Sayısı : 213

Fevkalâde ihtiyaçlar için yaptırılacak nafia inşaatına ait eşyanın gümrük vergilerinden muaf olarak yurda sokulması hakkında kanun lâyihası ve Muvakkat encümen mazbatası (1/844)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar dairesi müdürlüğü

Sayı : 6/2156

5 . VI . 1942

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Fevkalâde ihtiyaçlar için yaptırılacak Nafia inşaatlarına ait eşyanın gümrük vergilerinden muaf olarak yurda sokulması hakkında Nafia vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 2 . VI . 1942 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı muclbesiyle birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

Fevkalâde ihtiyaçlar için yaptırılacak şose köprülere ve iskele ve limanlara ait eşyanın gümrük vergilerinden muaf olarak yurda sokulması hakkındaki kanun lâyihası esbabı mucibesi

Bugünkü dünya harbinin memleketimizdeki tesirleri dolayısıyla, iktisadi vesair fevkalâde ihtiyaçlarımız için yeni bazı yolların ve iskele ve limanların yapılmasına lüzum hâsıl olmuştur. Diğer taraftan bu inşaata lüzumlu makine, alât ve edevat vesair levazımın ve hattâ bazı ahvalde amelenin yiyeceğinin memleketimiz içinden temini mümkün olamayarak hariçten getirilmesi icabetmektedir. Fakat bu gibi eşyanın serbest mubayaa suretiyle hariçten temini ekseri hallerde mümkün olamayıp bunlar için bazı hususi anlaşmalara başvurulması icabetmektedir. Bu gibi anlaşmalarda bazı makine ve eşyaların işi bittikten sonra geriye gönderilmesi şartının kabul edilmesi ve gümrük vergilerinin ve gümrük muamelelerinin mütaahhitlere yükletilmeyerek Hükûmetçe deruhte edilmesi zarureti ile karşılaşılmaktadır.

Fevkalâde ahvalin devam ettiği seneler zarfında iktisadi ve fevkalâde ihtiyaçlarımız için yapılacak şose köprüler ve iskele ve limanlara ait malzemelerin memleketimize sokulmasında tahsisat vesair muamelelerden dolayı gecikmeler olmaması için Vekiller Heyeti karar ve müsaadeyle tesbit edilecek malzemenin 3729 sayılı kanunla Millî müdafaa malzemesi hakkında kabul buyurulmuş olan gümrük muafiyetlerinden istifade ettirilmesi çok lüzumlu ve faydalı görülerek ilişik kanun lâyihası tanzim edilmiştir.

Muvakkat encümen mazbatası

T. B. M. M.

Muvakkat encümen

Esas No. 1/844

Karar No. 1

15 . VI . 1942

Yüksek Reisliğe

Nafia vekilliğince hazırlanarak, İcra Vekilleri Heyetinin 2 . VI . 1942 tarihli kararıyla Yüksek Meclise sunulan ve Umumî Heyetin tarihli toplantısında muvakkaten kurulan Encümenimizce tetkiki tasvip buyurularak tevdi edilmiş olan, «Fevkalâde ihtiyaçlar için yaptırılacak şosa, köprülere ve iskele ve limanlara ait eşyanın gümrük vergilerinden muaf olarak yurda sokulması hakkındaki kanun lâyihası» ve mucip sebepleri Nafia adına Sayın Nafia vekili ve Gümrük ve inhisarlar vekilliği adına Gümrük ve inhisarlar Müsteşarı hazır bulunduğu halde okundu.

Encümenimizde tekrarlanan izahlara göre, günün dünya şartları içinde bir kat daha önem alan liman, iskele, yükletme, boşaltma, her nevi yol ihtiyaçlarımızın esaslı bir surette Hükümetçe ele alınarak bunlardan bir kısmının Millî iktisadi faaliyetlerimizin kolaylaştırılması ve gelişimi bir kısmının yurdumuzun yüksek menfaatları bakımından biran önce yapılması, onarılması, cihazlandırılması, tamamlanmasında esaslı faydalar görüldüğü anlaşılmış ve bu maksada en iyi ve en kısa zamanda varabilmek için gerek millî durumumuza gerek Milletlerarası iktisat şartlarına uyacak bazı fevkalâde salâhiyet ve imkânlarla mâlik edilmek zaruretiyle karşılaşıldığı görülmüştür.

Encümenimiz, Demiryolu politikamızın ana hedeflerine varmak üzere bulunduğu bir sıra da, bu istikametlerdeki çalışma ve başarılarla da başlanabilmekteki büyük ve her bakımdan mevcut ehemmiyet ve kıymeti ve günün yurdumuza ve yurddışına ait şart ve imkânlarındaki hususiyeti gözönüne alarak teklifdeki isabete iştirak etmiş ve heyeti umumiyesiyle müzakereye değer görerek maddeler geçilmesine karar vermiştir.

Kanunun unvanı : Mucip sebepler lâyihasına, Encümenimizde verilen izahlara ve lâyihanın birinci maddesi hükümlerine nazaran aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

«Fevkalâde ihtiyaçlar için Nafiaca yaptırılacak

inşa ve tesislerde tatbik olunacak muafliklar hakkında kanun»

Birinci madde — Bu madde vuzuh, ilgili kanunların gerektirdiği şartlar ve tatbik kolaylıkları bakımından, ilişik teklifimizde görüleceği üzere müteaddit maddelere ayrılmak suretiyle yeniden yazılmıştır.

Maksut inşa ve tesisler için lüzumlu :

Her türlü makina, alet, edevat ve yedek ve yenileme parçaları ;

İnşa ve idame bünyesine giren her nevi ve her cins maddeler ;

Çalıştırılacakların barınması, korunması, yiyeceği ve giyeceğine ait her nevi ve her cins maddeler ;

Motörlü, motörsüz nakil vasıtaları, ve bunların yedek ve yenileme parçaları, yağ ve yakacakları.

Tamamen muaflik şümulüne alınmış bulunmaktadır. Birinci maddedeki « Her çeşit yol » tabiriyle gereken kısımlarda demiryol ve dekovil de dahil olmak üzere bütün yol neveleri, «Cihazlandırılması» tâbiriyle her nevi sabit, müteharrik vinçler ve benzerleri, «sabit ve sabih vasıtalar» tâbiriyle bilhassa boşaltma, yükleme, yanaşma ve taşıma vasıtalarının her nevi, «makine, alet» tâbiriyle her nevi inşa ve tesisler için zaruri makina ve aletler, silindir, dekovil, konkasör . . . gibi en ileri vesaitin her nevi kastedilmiştir.

Madde 2. — Bu maddede «gümrükler» denilmiş olması, ilgili iki vekilliğin bu madde hükmü ile alâkalı tebliğ ve tebellüğe vezifeli teşkilâtlarını memur edebilmelerini temin içindir.

Madde 3. — ve Madde 4. — İlgili kanunlar icap ve imkânlarını temin mülâhazasıyla bu şekle kalbedilmişlerdir.

Muvakkat madde — Salâhiyetin İcra Vekilleri Heyetine verilmekte olduğu nazara alınarak tadilen kabul edilmiştir.

Madde 5. — Tadilen kabul edilmiştir.

Madde 6. — Aynen kabul edilmiştir.

Encümenence yapılmış tadillere Hükümetçe de iştirak edilmiş ve kanunun çeşitli bakımlardan arzettiği ehemmiyet dolayısıyla takdimen ve müstacelen müzakeresinin istirhamına da ittifakla karar verilerek Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

Reis	M. M.	Kâtip
Eskişehir	Manisa	Aydın
İzzet Arukan	F. Kurdoğlu	

Çorum	Gaziantep	İsparta
S. Köstekçioğlu	A. Aksu	R. Ünlü
İstanbul	Kayseri	Konya
	Ömer Tascioğlu	İ. Erdal
Malatya	Manisa	Samsun
Nasuhi Baydar	Osman Erçin	M. Ali Yörüker

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Fevkalâde ihtiyaçlar için yaptırılacak Nafia inşaatlarına ait eşyanın gümrük vergilerinden muaf olarak yurda sokulması hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Memleketin iktisadi faaliyetlerine ve fevkalâde ihtiyaçlarına yarıyacak Nafia inşaatları için ecnebi devletlerden temin edilen ve edilecek olan kredilere mahsuben veya bu mahiyetteki anlaşmalar ile hariçten getirilecek makina, alât, edevat ve sair levazım ile inşaat malzemeleri ve müstehlek malzeme ve bu inşaatla çalıştırılacakların yiyecek maddelerini gümrük vergisi ile gümrükte alınan diğer vergi ve resimlerinden ve rıhtım resmiyle gümrük ardiye ücretinden muaf tutmağa ve bu makina, alât ve edevat ve levazımdan ihtiyaç kalmıyanların her türlü vergi ve resimden muaf olarak yurt dışına çıkarılmasına izin vermeğe İcra Vekilleri Heyeti salâhiyetlidir.

Bunlar Nafia vekâletinin bildirişi üzerine başkaca gümrük muamelelerine tabi tutulmaksızın yurda sokulur ve yurttan çıkarılır.

MUVAKKAT ENCÜMENİN DEĞİŞTİRİŞİ

Fevkalâde ihtiyaçlar için Nafiaca yaptırılacak inşaa ve tesislerde tatbik olunacak muafıklar hakkında kanun

MADDE 1. — Memleket iktisadi menfaatları veya fevkalâde ihtiyaçları bakımından lüzum göreceği her çeşit yol, liman, iskele, köprülerin biran önce yapılması, onarılması, tamamlanması, cihazlandırılması için dış memleketlerden gerekli göreceği her türlü makina, alet malzeme, sabit ve sabih vasıta ile bu işlerde çalıştırılacakların barınmaları, korunmaları, yeygileri ve geygileri için lüzumlu her türlü maddeleri, nakliyat için zaruri her nevi vasıtaları ve gerekli mahruklar ve yedek ve yenileme parçalarını, Gümrük vergisi ve zamları, Hazine, Hususi idareler, Belediyelere ait her türlü vergi, resim, harç ve zamlardan muaf olarak yurda sokmağa İcra Vekilleri Heyeti salâhiyetlidir.

MADDE 2. — Birinci madde hükümlerine göre yurda sokulacak maddeler, Nafia vekillîğinin her defasında bildirişi üzerine, Gümrüklerce hiç bir muameleye tâbi tutulmadan yurda sokulur.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerinden faydalandırılarak yurda sokulan maddelerin tahsis edildiği hususlarda kullanılması Nafia vekillîğince temin ve kontrol edilerek her takvim yılı sonunda o yıl içinde geçirilenlerin cins, miktar ve kıymetleri Gümrük ve inhisarlar vekillîğine bildirilir.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerine göre yurda girmiş maddelerden ihtiyaç kalmamış olanları, Nafia vekilliğinin bildirişi üzerine hiç bir vergi ve resme ve başkaca izin almağa lüzum kalmaksızın tekrar yurt dışına çıkarılabilir.

Bunlardan yurt içinde muafliktan faydalanmayanlara satılacak veya devredilecekler, satıldıkları veya devredildikleri tarihteki hallerine göre temsil edilecekleri tarife üzerinden Gümrük ve sair girişe bağlı vergi ve resimlere tabidirler.

Devir ve satışlar, devir ve satıştan önce, Nafia vekilliğince Gümrüklere bildirilir.

MUVAKKAT MADDE. — Bu kanunun neşrinden önce gümrük vergisi ve resimleri tecil edilerek veya teminata bağlanarak yurda sokulmuş olup da bu kanunun birinci maddesinde yazılı maksatlarda kullanılmış veya kullanılacak olan maddeler hakkında, İcra Vekilleri Heyeti kararıyle bu kanun hükümleri tatbik olunabilir.

MADDE 5. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren yürürlüğe girer ve beş yıl müddetle yürürlükte kalır.

MADDE 6. — Bu kanunun tatbikına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

MUVAKKAT MADDE — Birinci maddeye giren eşyadan bu kanunun neşri tarihine kadar gümrüklerden vergi ve resimleri tecil edilerek geçirilmiş olanlar bu hükümden istifade ettirilir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren beş sene için muteberdir.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini yürütmeye İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>Dr. R. Saydam</i>	<i>N. Menemencioğlu</i>	<i>A. R. Artunkal</i>
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
<i>Dr. A. F. Tuzer</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Yücel</i>	<i>A. F. Cebesoy</i>	<i>Sirri Day</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. H. Alataş</i>	<i>R. Karadeniz</i>	<i>Muhlis Erkmén</i>
Mü V.	Ti. V.	
<i>F. Engin</i>	<i>M. Ökmen</i>	